IV. ÉVFOLYAM. Debreczen, szombat 1907 december 31. 52. SZAM.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendkivüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház, földszint 7. sz. Ide küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat irodája. Ide küldendők az előfizetési dijak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ◆◆ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Az ó év határkövénél.

(K.) Szeretnénk felemelő, magasztos, örvendetes dolgokat irni az ó év alkonyán. Ámde visszatekintve egy év eseményeire, csak szürkeséget látunk és ebből a szürkeségből alig emelkedik ki olyan valami, melynek tiszta szivből örvendenénk.

Nem szólunk e helyütt, mert nincs jogunk szólni a nagy politikáról, ellenben szabad beszélnünk, bár ezt meg sokan nem szeretik — városunk dolgáról. — Sokat mondhatnánk erről, de azt tartjuk „infandum jubes renovare dolorem“.

Nagy és nehéz kérdések megoldását vettük tervbe a most hanyatló év elején. Kevés város mutathat fel szebb és érdekesebb, életrevalóbb és okosabb várospolitikai programmot, mint amilyet városunk polgármestere és tanácsa maguk elé tüztek a megvalósitásra. Szinte félhettünk, hogy nem tudunk megfelelni ama nagy kötelességeknek, melyeket cselekvési irányunkul kijelöltünk.

Közügyeink legfontosabb kérdései az elmuló évben dülőre nem jutottak. Az egyesek részéről megnyilatkozó és sokszor hangoztatott propria laus-számba menő jóakarat agyonnyomta a születendő gyermeket.

Valoságos vajudás volt a fizetésrendezés kérdése. Ezt sikerült haldokolva átvinni az 1908. év partjára. A drágasági pótlék felemelését sürgették a helyi lapok és a bizottsági tagok azon része, mely belátja, hogy a tisztikar és a városi alkalmazottak a mai fizetésből megélni nem tudnak. És vajudának a hegyek ismét, méhükből hatalmas szóáradat ömlött ki, nagy volt a füstje és megszületett a nevetséges egér a 10%-os drágasági pótlék alakjában.

Ne mondja azt senki felemelt fővel, hogy akár a fizetésrendezesnek, akár a drágasági pótléknak felemelése iránt való javaslat nincs előkészitve. Elő van az mindkettő és hogy még sem lettek megoldva, azt nem kereshetjük egyébben, mint abban a magyar közmondásnak igazságában: nemakarásnak nyögés a vége.

Mer ha a közgyüles akár egyes tagjaiban, akár összeségében kimondja, hogy nem rendezheti a fizetéseket, vagy nem adhat magasabb drágasági pótlékot polgárainak nagy megterhelése nélkül, a tisztikar és az alkalmazottak megnyugszanak a változhatatlanba. És mivel nem szoktak sztrájkolni, nem is szüntetik be a munkát, sőt talán kötelességük teljesitése közben még azt a keserüséget is elfelejtik és huzzák az igát tovább. Ámde mikor ezek a dolgok nem terhelik meg elviselhetetlenül a polgárságot, mikor a közgyülés elvileg kimondta a fizetésrendezés szükségességét, mikor hónapok óta ott szerepelnek ezek az ügyek a közgyülési tárgysorozatba, mikor mindenki hallja és érzi az emelkedő drágaságot, a napról-napra rosszabbadó megélhetési viszonyokat, mikor minden valamire való város már régen segitett tisztviselőinek helyzetén, mikor az általános fizetésrendezéssel alig emelkednék a kiadás magasabbra, mint az évről-évre megszavazott drágasági pótlékkal, mikor nem egy, de több gondosan kidolgozott fizetésrendezési javaslat van előttünk, mondjuk, mindezek láttára nem tudjuk elgondolni, hogy mi lehet oka e késedelemnek és a folytonos halogatásnak.

Sokat irtunk a magunk és tisztviselőtársaink érdekében a fizetésrendezés kérdéséről. Szereztünk is irásunkkal ellenséget eleget. Erre azonban mellesleg szólva büszkék vagyunk, mert jót akartunk. Talán mint egy helyi lap igazságos és elfogulatlannak irója mondja „Szokatlan bátorsággal“ kezeltük ezt a kérdést, de mi ezt tehettük és tehetjük, mert hallgatásunkért ellenértéket senkitől sem kérünk. És amennyire érezzük tiszta tollunk erejét, éppen annyi lelki erőnk volna belátni tévedéseinket, ha nem való dolgokat irnánk. Mert amit mi állitunk cikkelyeinkben, azoknak igaz voltát a közgyülési jegyzőkönyvek igazolják, ezek pedig valótlan és meg nem történt dolgokat nem őriznek.

Nincs tehát mit visszavonnunk az ó év határkövénél, ellenben van mit mondanunk az uj hajnalán, habár röviden is.

Értsük meg egymást az uj esztendőben és midőn városunk javát munkáljuk, ezen munkánkban az egyenesség és az igazságosság vezessen bennünket. És legyünk őszinték gondolatban, szavakban és a tettekben. Ne habozzunk, ne ingadozzunk, ne képzeljük magunkat csalatkozhatlannak és akkor a programmunkban felvett dolgokat záros határidőn belül meg is valósithatjuk. Mint a magyar mondja: ne kerteljünk, hanem olyan dolgot, amit nem akarunk teljesiteni, ne is igérjük. Mert jobb nem remélni, mint csalódni. Ne varrjuk énünkköz az önzés szálaival a sic volo, sic jubeo-elvet, el nem feledve, hogy aki nem tudja elviselni a mások véleményét, az nem fog uralkodni sohasem sem az elmék, sem a szivek felett. Salus rei publicae suprema lex esto tisztes szabály, de a régi rómaiak meg is becsülték tisztviselőiket, mert tudták, hogy a köztársaság üdve első sorban a kötelességüket buzgón betöltő tisztviselők kezébe van letéve.

Szivből óhajtjuk, hogy a reánk virradó uj év legyen tartalmasabb, szebb és jobb az ó esztendőnél. Munkánk nyomán viruljon e város és gyarapodjanak nemes és közhasznu intézményei. A kölcsönös megértés engesztelő szelleme oszlassa el az elmuló év félreértéseit, hozza egymáshoz az egy célra törekvő, de talán különböző utakon járó lelkeket és egyesitse egy munkában azokat, akik a város javára dolgoznak.

Boldog uj évet!

Közgyülés.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hónap 28-án rendes közgyülést tartott, melyen a gyöngélkedő főispán helyett Kovács József polgármester elnökölt. A közgyülésen a bizottsági tagok közepes számban jelentek meg. A tárgyalás mindvégig sima lefolyásu volt, pusztán a drágasági pótlék kérdésénél ragadt szelid epébe mártott dárdát Márton Imre bizottsági tag, szerencsére azonban kárt nem tett senkiben.

Első tárgy vott a polgármesteri jelentés bemutatása november hóról, melyet Vargha Elemér dr. polgármesteri titkár olvasott fel. A közgyülés a jelentést tudomásul vette.

Az ügyhátrányjegyzéket Vecsey Imre főjegyző terjesztette a közgyülés elé, melyet tudomásul vettek.

Koppányi Dávid bizottsági tag interpellált a külső vásártéren nemrég létesitett piacnak a Miklós-utcára való áthelyezése ügyében. Vecsey Imre főjegyző a tanácsi javaslatot ajánlja elfogadásra, mely a kérelmet elutasitandónak tartja. A közgyülés a felhozott érvek alapján előbbi rendelkezését fenntartja és a mellékpiacot a külső vásártéren hagyja. Igen helyesen, mert ez a mellékpiac nem a belvárosiak kényelmére lett felállitva, hanem a külsőségek kényetmére.

Bejelenti a főjegyző, hogy a belügyi kormány a város 1907. évi költségelőirányzatát helybenhagyta.

A közgyülés annak idején a Baik—Szilágyiféle városi tulajdont képező földből 10 holdat 40,000 koronáért átengedett a sertéshizlaló részvénytársaságnak. A határozatot Márk Endre biz. tag megfelebbezte. A belügyminiszter a fellebbezést honorálta azzal, hogy a közgyülési határozatot megsemmisitette.

Vargha Károly tb. tanácsnok bejelenti, hogy a kereskedelmi miniszter a sütő-, cukrász-, mézeskalácsos és cukorkakészitő iparral foglalkozókra nézve alkotott szabályrendeletet jóváhagyta.

Vargha Károly tb. tanácsnok felolvasta a belügyminiszteri körrendeletet, melylyel a központi választmány ujból való megalakitását elrendeli.

Oláh Károly tanácsnok bemutatja a belügyminiszter leiratát az iskolai játszótér ügyében hozott határozatra. Tudvalevőleg a város ezen testedző célra 4000 koronát szavazott meg. A belügyi kormány most azt kérte, hogy a város vállalja el a fenntartási költségeket is. A közgyülés a költségeket elvállalja.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja a belügyminiszter leiratát, melyben a Szedlák és Vámos ruhaszállitó cég vállalat árainak felemelése ügyében hozott határozatot megsemmisiti. A közgyülés, tekintettel arra, hogy a Szedlák és Vámos cég a legmegbizhatóbb magyar cégek egyike és vállalatánál mindenkor a város érdekeit szolgálta igazlelkűséggel és nagy szakértelemmel, másrészt tekintve az anyagbeszerzési árak rohamos emelkedését, valamint azt, hogy a fentnevezett cégnek a szállitásról való esetleges lemondása, vagy a cégnek a szerződésből való kibocsátása a városra nézve a jövőben nagy anyagi kárt hozna, aképpen határozott egész helyesen, méltányosan és igazságosan, hogy a közgyülés irjon fel a miniszterhez, hogy a közgyülés határozatát, mely 10%-al emeli a cég által szállitott ruhák árát — hagyja jóvá.

Oláh Károly tanácsnok bemutatja a belügyminiszternek a helybeli két izraelita hitközséggel kötött egyházi és iskolai segélyezésekre vonatkozó szerződések jóváhagyása tárgyában hozott leiratát. A közgyülés ezen üggyel kapcsolatban az izraelita hitközség iskolaszékébe a maga részéről Oláh Károly kultur tanácsnokot és Debreczeni Jenő biz. tagot küldi ki.

Vargha Elemér dr. polgármesteri tifkár a közgyülés elé terjeszti a belügyminiszter rendeletét az anyakönyvi kivonatot és családi értesitőkért szedhető dijakra vonatkozó szabályrendeletre. A belügyminiszter a dijakat nem engedi át a város pénztárának. Ellenben jóváhagyta a városi nyomdavállalatra vonatkozó szabályrendeletet.

Tudomásul vette a közgyülés Győr vármegye közönségének átiratát a vármegyei pénztárak és számvevőségek visszaállitása iránt, valamint ugyanezen vármegyének a törvényhatóságok autonomiájának megszilárditása iránt a képviselőházhoz intézett felirata támogatása tárgyában, végül Szeged város átirata a Gotterhalte osztrák himnusznak tárgyában.

Megjegyezzük itt, hogy ezen feliratok azon ezer és ezer felirat sorsára jutnak, melyek a képviselőház fiókjában garmadaszámra hevernek. Kár értök a sok szép szó és papiros.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja az igazoló választmány jelentését, mely a bizottsági tagoknak 1908. évi végérvényes jegyzékét bemutatja. A bizottsági tagok közt első helyen áll kétszeres adóval, ügyvédi oklevél alapján Simonffy Imre nyug. polgármester 8707 K 76 fillér adóval, legutolsó helyen Petzkó Ernő dr. kétszeres adóval, tanári oklevél alapján 1374 K 10 fillérrel.

Csóka Sámuel tanácsnok bemutatja az utadóalap 1905—6. évi zárószámadását, melyet a közgyülés tudomásul vesz.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja a város tisztviselőinek és alkalmazottainak a drágasági pótlék iránt beadott kérvényét, mellyel kapcsolatban ajánlja elfogadásra a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát, mely három fokozatban javasolja a drágasági pótlék megadását, illetve felemelését.

A kérdéshez legelőször Márton Imre biz. tag szólt, megtámadván „A Város“ c. lapot, mely azt merte irni, hogy a fizetésrendezés a halasztás posványába sülyedt. Ezért a rettenetes sértésért aztán nem volt kisebb kivánsága, mint az, hogy utasitsa a városi tanács nevezett lap szerkesztőségét, hogy hasonló dolgokat ne merjen irni a város által fentartott lapba. Ezek után elmondta szépen, szivrehatóan, hogy ő a legjobb indulattal van a tisztikar és alkalmazottak iránt, de mivel azt látja, hogy a fizetésrendezés a nála levő kimutatás szerint 92,000, a drágasági pótléknak az

emelése pedig 130,000 koronába kerül, nem hajlandó az emelésbe belemenni, hanem azt javasolja, hogy maradjon meg 1908-ra a drágasági pótlék a mostani 10%-a.

Roncsik Lajos főszámvevő igen higgadtan tárgyalta a kérdést. Szerinte a tisztikar és alkalmazottak nagy köszönettel veszik a Márton Imre bizottsági tag jóindulatát, de szivesen el vannak nélküle. Az ujévben szegényebbek lettek ugyan egy reménnyel és gazdagabbak egy csalódással, ez is valami.

Balkányi Miklós dr. biz. tag szépen beszélt a tisztviselők és alkalmazottak érdekében, de szavai nem hatották meg a közgyülés többségét. A kérelmet a közgyülés elutasitotta és a drágasági pótlék %-át nem emelte.

Király Gyula tanácsnok bemutatta Szalay József táblabiró ajánlatát, ki 43 hold földjét cserébe adná a régi téglavető földek egy részéért. Ezzel szemben Kertész István a régi téglavetőért 1550 kor. haszonbért ajánl. A közgyülés ezen kérdést levette a napirendről és Szentessy János biz. tag inditványára utasitotta a tanácsot, hogy a legközelebbi közgyülés elé tegyen ez irányban javaslatot.

Ezután következtek a választások.

A közigazgatási bizottságba beválasztattak: Szabó Kálmán képviselő 65, Somogyi Pál 65, dr. Fejér Ferenc 65, Csanak Janos 64 és Kiss Albert 61 szavazattal.

Ezután az igazoló választmányba 5 tagot választottak és pedig Dicsőfi Józsefet, dr. Nagy Zsigmondot, dr. Kocsár Gabort, Sinka Sándort és Török Pétert.

Titkos szavazás utján alakitották meg a központi választmányt is, amelynek tagjai lettek: az I. választókerületben: Szilágyi Imre 57, Sinka Sándor 58, L. Nagy Bálint 58, dr. Tüdős János 58, K. Kiss József 58, Somogyi Pál 58, Tóth István 58 és dr. Varga Lajos 36 szavazattal; a II. választókerületben: Kaszanyitzky Andor 36, ifju Schwartz Vilmos 58, Kiss Albert 58, Varga Károly 58, Márton Imre 58, Komlóssy Arthur 58, Szabó Káimán tanácsnok 58 és dr. Fejér Ferenc 58 szavazattal; a III. választókerületben: Horváth István 58, Szabó Kálmán képviselő 58, dr. Kőrösi Kálmán 36, Pálfy Gábor 58, Juhász Ignác 58, Váczy N. János 58, berregi Nagy Sándor 36 és Zádor Lajos 58 szavazattal.

Medválasztották a gyermekvédő menhelybizottságba Petzkó Ernő dr.-t és Láng Sándor dr.-t.

Oláh Károly tanácsnok bejelenti a tanacs nevében, hogy a róm. katholikus egyházzal az egyházi és iskolai segélyezésre kötött szerződés vissza nem érkezett a nagyváradi lat. szert. püspökségtől, miért is a városi tanács azt javasolja, hogy a közgyülés ne folyósitsa a segélyösszeget, hanem helyezze azt takarékpénztárba.

Vecsey Imre főjegyző a szervezeti szabályok módositása és a fizetésrendezés ügyét ismerteti. A közgyülés ez alkalommal azt határozta, hogy ezen fontos kérdést a februárban tartandó közgyülésen tárgyalja.

Oláh Károly tanácsnok előadása nyomán a közgyülés elfogadta a szegényügy rendezéséről alkotott szabályrendeletet.

Bészler Károly tanácsnok, tb. főjegyző előterjesztette a foglalkozást közvetitő és cselédszerző intézetről szóló szabályrendelet módositását. — Miután Végh Gyula főkapitány a cselédszerzőintézetek szaporitására tett inditványát visszavonta, a közgyülés kimondta, hogy az intézetek számát nem szaporitja és a régi óvadékösszeget fentartja.

Vecsey Imre főjegyző a bizottsági tagok létszáma emelése ügyében nyert tanácsi megbizatásra előadja a tanács javaslatát, melyszerint nem volna szaporitandó a létszám mindaddig, mig az általános választói jog törvénybe nem lesz iktatva. A közgyülés a javaslatot elfogadta.

Tudomásul vette a közgyülés Vecsey Imre főjegyző előadása után a Könyök-utca 9. és 11. számu telkek eladása ügyében megtartott árverés eredményét és Király Gyula tanácsnok referádája után az 1875—95. évi legelőbér hátralékok rendezését.

Ugyancsak megszavazta a közgyülés a szinház javitására kért 11,408 korona póthitelt, valamint póthitelt engedélyezett a hortobágyi csárda, istálló és a Szotyori Nagy-telepen levő városi épületek renoválására.

A városi tanács kimondotta, hogy a törzsgulya D. V. betükkel jelöltessék. Szentesi János ezen határozatot megfelebbezte a közgyüléshez. A tanács a felebbezés elutasitását javasolta, ámde a közgyülés a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el és kimondta, hogy a törzsgulya D. G. (Debreczeni Gazdaság) betükkel bilyogoztassék.

Az Adria halfüstölő és halkonzerv-gyár 10 évi adó- és vámmentességet kért a közgyüléstől. A közgyülés méltányolva a vállalat törekvését, a kérelmet teljesitette.

Ellenben nem szállitotta le az Erzsébet-malom által kért vágányhasználati dijat.

Vecsey Imre főjegyző bemutatja a Nagy Jánosné-féle alapitó levelet.

Korláth Mihály és neje megvételre ajánlják Gólya-utca 2. sorszámu házastelküket. Miután a városnak ezen telekre utcarendezés okából szüksége van, a közgyülés a telket 17,000 koronáért megveszi és a további teendőkkel, a névszerint való szavazás kitüzésével a városi tanácsot megbizza.

Vecsey Imre bejelent egy bevégzett fegyelmi ügyet, melyet a közgyülés tudomásul vesz.

A közgyülés Medgyaszay Dezső dr.-nak, árvaszéki ülnöknek betegségére való tekintettel három havi, P. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőrnek pedig 4 heti szabadságot engedélyezett.

Egy állatorvosi és két bábaoklevél kihirdetésével a tárgysorozat kimerittetvén, elnöklő polgármester megköszönve a bizottsági tagok érdeklődését és a közelgő ujévben Isten áldását kérve a bizottsági tagokra, a közgyülést bezárja és a hitelesitő közgyülés idejéül december 30-ik napjának délutáni 4 óráját tüzi ki.

A közgyülés a polgármester éltetésével szétoszlott.

Debreczen sz. kir. város legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzéke az 1908. évre.

Simonffy Imre *8707·76 kor. Kardos László *6723·40 kor. Rickl Géza 5794·04 kor. Németh András 5553·99 kor. Vecsey Zoltán 5246·85 kor. Dr. Ujfalussy József *5050·76 kor. Aufricht Vilmos 4255·04 kor. Grósz Nagy Ferenc *4132·60 kor. Fürst Ödön *3876·20 kor. Reichmann Ármin 3812·75 kor. Áron Miksa 3784·40 kor. Kovács József *3561·44 kor. Áron Jenő *3285·03 kor. Weichinger Károly 3183·04 kor. Lamprecht Frigyes 3093·24 kor. Szabó Kálmán *2973·56 kor. Fried Emil 2859·84 kor. Dr. Tüdős János *2843·58 kor. Rickl Antal 2681·04 kor. Horváth János 2653·99 kor. Szentesi János 2514·29 kor. Hauer Bertalan 2491·52 kor. Tóth István 2468·65 kor. Boldog István 2454·76 kor. Kontsek Géza *2445·76 kor. Kenyeres Károly 2387·39 kor. Móricz Ferenc 2387·27 kor. Ifj. Kertész István 2337·63 kor. Szikszay Lajos 2335·68 kor. Győrffy Aladár *2334·12 kor. Komlóssy Arthur *2294·14 kor. Horváth István 2248·93 kor. Gaál Ferenc 2230·30 kor. Gyarmathy István 2227·78 kor. Zádor Lajos 2227·19 kor. Lestyán Adorján *2208·28 kor. Nagy Jakab 2202·74 kor. Harangi Sándor 1230·72 kor. Szabó Lajos *2111·52 kor. Jóna János 2089·63 kor. Hegedüs Ferenc 2072·52 kor. Tafler Ignác 2058·30 kor. Dr. Gajzágó Béla *2017·86 kor. Dr. Nagy Lajos *2006·84 kor. Domlóssy Dezső *1994·24 kor. Szalay József 1981·78 kor. Falk Lajos 1976·46 kor. Dr. Kocsár Gábor *1969·38 kor. Hajdu Cyula 1919·08 kor. Dr. Szikszay Szabó József *1888·94 kor. Ungvári József 1878·90 kor. Riesz Henrik *1832·96 kor. Muraközy László *1830·10 kor. Horváth Tamás 1812·96 kor. Dr. Csíkos Sándor *1812·34 kor. Jámbor János 1803·38 kor. Csanak József 1782·90 kor. Bilkei Kövesdy Imre 1781·86 kor. Koszorus Lajos 1767·59 kor. id. Zöld János 1763·91 kor. Gara Alajos 1758·10 kor. Geiger Simon 1731·54 kor. dr. Kenézy Gyula *1715·72 kor. Debreczeni Lajos *1709·54 kor. Szentkirályi Tivadar *1706·30 kor. Szép József 1703·32 kor. Frohner Géza 1681·46 kor. Vadon Sándor *1668·60 kor. Dr. Szotyori Nagy Kálmán *1658·08 kor. Fleischmann Mór *1626·61 kor. Debreczeni Jenő *1621·56 kor. Sesztina Jenő 1620·— kor. Dr. Bruckner Ernő *1618·92 kor. Dr. Magoss György *1603·56 kor. Dr. Láng Sándor *1596·84 kor. Polgári Bálint 1575·91 kor. Rosenfeld Salamon 1568·16 kor. Ekli József 1550·81 kor. Hutflész Kázmér 1535·02 kor. Balogh István 1530·31 kor. Gebauer Károly 1528·06 kor. Kiss Mihály 1527·92 kor. Tóth János 1526·79 kor. Hochfelder Jakab 1492·37 kor. Simonffy Emil 1480·46 kor. Bányai Péter 1465·43 kor. Laczka László 1464·36 kor. Uhlarik Béla *1440·— kor. Polgári József 1426·16 kor. Balogh István 1394·99 kor. K. Tóth Kálmán *1386·74 korona. Kaszanyitzky Andor 1386·— korona. Dr. Petzkó Ernő *1374·10 korona. — Póttagok: Molnár Mihály 1368·84 kor. Kertész János 1333·36 kor. Erdei István 1326·14 kor. Rottler Béla *1324·24 kor. Szilágyi Imre *1293·12 kor. K. Vértesi István 1281·90 kor. Dr. Irinyi István 1278·95 kor. id. Kertész István 1275·85 kor. Dr. Kemény Mór *1263·85 kor. Kovács Gyula 1262·37 kor. dr. Lukács Emil *1260·38 kor. Dr. Vargha Elemér *1248·90 kor. Kertész Imre 1246·62 kor. Kerekes Géza 1246·27 kor. Molnár István 1244·22 kor. Bekényi Péter 1237·74 kor. dr. Kola János *1227·64 kor. id. Harsányi István 1226·23 kor. Szikszay Albert 1223·07 kor. Klein Ignác 1215·79 kor. Vilmos Béla 1185·36 kor. Szabó Mihály 1154·66 kor. Rázsó István 1114·69 kor. Geréby Pál 1113·70 kor. Pásztor János 1112·80 kor.

Jegyzet. A *-gal jelölt számok a fizetendő adóösszeg kétszerese.

Összeállittatott Debreczen sz. kir. város igazoló választmányának 1907. évi szept. hó 25-ik napján tartott ülésében.

Vecsey Imre, v. főjegyző, biz. jegyző. — **Dr. Ujfalussy József.** kir. tan. elnök.

Kiigazittatott Debreczen sz. kir. város állandó biráló választmányának 1907 november 9-én tartott ülésében.

Vecsey Imre, v. főjegyző, biz. jegyző. — **Weszprémy Zoltán,** főispán, biz. elnök.

Tudomásul vétetett Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának az 1907. év november 14-én tartott rendes közgyülésében a 342—17,386—1907. bkgy. számu határozattal.

Vecsey Imre, főjegyző.

A rohanó élet.

A jogélet fejlődése világszerte azt mutatja, hogy a jogintézmények az élet utain sántitanak. Az élet uj érintkezéseket és ez érintkezés uj formáit alakitja ki és amikor ez uj viszonyok mind sürübbekké és gyakoriabbakká válnak, jő az állam a maga parancsszavával és intézményeket szab az uj életviszonyok fejlett testére. Az uj intézmények a régi renddel szemben mindig bizonyos foku változtatást jelentenek, megvalósitásuk tehát nem lehetséges bizonyos érdekek sérelme, némely régi felfogások halomra döntése nélkül. Ezért látszik az uj jog, mely az uj intézménynek szabályba való foglalása, radikálisnak, felforgatónak. Eltelik bizonyos idő, mig az emberek nagy tömegeiben lappangó konzervativ hajlandóság az uj joggal megbarátkozik, de alig áll be ez a folyamat, a rohanó élet már ismét uj formációkat és viszonyokat létesitett, melyek a maguk jogi rendezése után kéredzkednek. A technika fejlődése, a nemzetközi forgalomnak világforgalommá való kialakulása egyre ujabb és ujabb viszonyokat vet felszinre s a kutató emberi elme csakhamar megtalálja a módját annak, hogy a szervezetlen uj viszonyok miként öntendők a jobiztonságot garantáló intézmények ürmintájába.

A modern korban az élet e rohanása oly csodálatos gyors iramban történik, hogy a jogintézmények már-már nem képesek követni és távol messzeségben sántikálnak csak utána. Különösen a gazdasági élet vetett a felszinre oly jelenségeket, amelyeknek jogi szabályozására nem találkozik megfelelő kodifikáló müvészet. A viszonyok sehol oly komplexitást fel nem mutatnak, mint épen a gazdásági téren, ahol a jelenségek szorosan összefüggnek egymással és oly törvényszerü kapcsolatok létesülnek az ok és okozat törvénye alapján, aminőket az emberi élet egyéb megnyilvánulásai terén nem igen találunk. Épen a gazdasági élet e rohamos haladása és bonyolulása miatt ez a terrénum az, amelyet a jog legkevésbbé tud kielégiteni. Hatalmas intézmények élnek és visszaélnek, müködnek és virágzanak anélkül, hogy a jogélet képes volna reájuk a megfelelő formát megtalálni.

Itt van például a trösztök és kartellek problémája, melynél keményebb dió feltörésre a törvényhozásoknak még nem

kinálkozott. Látjuk, hogy Amerikában a trószthatalom valóságos állammá növi ki magát nem is az államban, hanem az állam felett, anélkül, hogy a hatalmas Unió a jogintézmények fékjét tudná ráilleszteni a trösztök zabolátlan gazdálkodására. És Európában is élnek és virágoznak a kartellek, részben teljes jogi elismerés nélkül, részben pedig az államok különféle korlátozó törekvései mellett, amelyek azonban rendszerint nem vezetnek eredményre. A jogalkotás sem a trösztök, sem a kartellek megfelelő állami szabályozásának a helyes módját mindezideig kifundálni nem tudta. De sőt ott is, ahol törvény tilalmazza a kartellkötést, mint büncselekményt, például Franciaországban, azt láttuk, hogy minden büntető szankció ellenére a gazdasági érdek kiküzdi magának a termelésben a koalició állapotát.

De látjuk a gazdasági élet követelményei és a létező intézmények között fennálló inkongruenciát a legalapvetőbb területen: a pénzügy tekintetében. Világszerte érc-valuta áll fenn és ez — kapcsolatban a bankrendszerek tökéletlenségével — az oka annak a gyakori megrázkódtatásoknak, melyek bizonyos időszakokban megrengetik a világ összes kulturállamait. Miért, hogy a pénzgazdaság mai fejlett fokán, vagyis a hitelgazdaság idején még mindig az a darab arany jelképezi a pénzt és értéket? Hiszen az aranynak értéke önmagában nincsen és csak az emberek társas együttélése folytán válik értékké. Vagy talán azért szolgál a sárga érc értékmérőül, mert igen ritka és mint ilyen, nagyon becses. Ám ez csak egy fikció, mert például a balatoni csigák kagylói ritkábbak számszerint, mint a világ aranytermése és még sem hallottunk ily kagylóvalutáról. Az sem sok az arany pénzzé való felmagasztalására, hogy nagyon tartós és nagy a fajsulya, mert hiszen az épitő technika terén fontos dolog a szilárdság és nehéz kopás, de a pénzrendszer alapjául, az érték előidézésére ezek a konszisztenciális tulajdonságai az aranynak sem fogadhatók el. Ott állunk tehát, hogy az arany se nem jó, se nem rossz önmagában, vagyis nem érték, hanem csak a gondolkodás teszi azzá. Ez a gondolkozás pedig, mely az aranyat tette meg fetissé, gyenge alapokon nyugszik.

Az egész ércvaluta babonája onnan ered, hogy az államok között nincs általános, minden államra kiterjedő nemzetközi szerződés a pénz- és hitelrendszer tekintetében, amely a zsiró- és kliring-intézmény mélyreható nemzetközi megvalósitását garantálná. Aranykészlet gyüjtésére csak az a félelem készteti az államokat, hogy valamelyik másik államban nem fogadják majd el a bankjegyet vagy egyéb értékkifejező okmányt fizetés gyanánt. Ha ezek elfogadására kölcsönösen köteleznék magukat egymás irányában az összes államok, ugy épen annyira meg volna a belső értéke a bankjegynek vagy egyéb értékpapirnak, mint ma az aranynak, mely értékét szintén nem unmanens becsének, hanem a társadalom és az állam megfelelő appreciációjának köszönheti. Az ércvaluta kiküszöbölésével lehetetlenné tétetnének a pénzügyi válságok, melyek a legnagyobb termelési konjunkturát derékon ketté törik. A pénzrendszer tehát a technikai haladás és a civilizáció hihetetlenül előrehaladt stádiumában tehát még mindig a legprimitivebb és az intézmények ezen a legfontosabb területen is messzire maradnak a gazdasági élet folytonos haladásának és uj meg uj szükségleteinek.

Vagy mit szóljunk ahhoz az anakronizmushoz a jogalkotás terén, hogy az államok uzsoratörvényekben meghatározzák a kamat maximumát ugyanakkor, amikor az élet fittyet hány minden tilalomnak és a szükséglet és kereslet minden tilalom ellenére felsrófolja a kamatlábat akárhányszor a megengedett kamat sokszorosára. Mosolyogjunk-e, vagy bosszankodjunk azon, hogy a magyar törvényhozás elé ugyanannak az évnek a végén hoznak uzsoratörvényjavaslatot 8 százalékos kamatmaximummal, amikor a kamatlábon alul csakis a deklarált milliomosok kapnak kölcsönt, ezt is csak szigoru fedezet mellett. Itt már nem utána sántit a jog az életnek, hanem egyenesen antediluviális időszakokba tart Az igazság istenasszonyának a kezébe ime egy rozoga pallost adunk, mely ahol vág, ott pusztitást okoz az élő életben, ahol pedig vágnia kellene, ott nem talál, mert a tovarohanó életviszonyok csodálatos leleményességgel ruházta fel a törvény hézagai között kicsuszni akarókat.

A mentőegyesület felhivásai.

Weszprémy Zoltán főispán a debreczeni mentőegyesület elnöke a következő lelkeshangu felhivásokat bocsájtja közre:

T. Uram!

A fővárosi napilapokban olvasom, hogy a Budapest székesfővárosban levő vendéglők és kávéházak tulajdonosai, illetve ezeknek vezető tagjai körében lelkes mozgalom indult meg aziránt, hogy felhivják a főváros valamennyi vendéglősét és kávéház tulajdonosát, miszerint a mentőknek, kik egész éven át buzgón, önzetlenül végzik terhes feladatukat s emberbaráti szeretettel segitik a bajba jutott szenvedőket: az ujév alkalmából nagyobb szabásu pénzbeli segitséget nyujtsanak s ezen tervüket akként akarják megvalósitani, hogy minden vendéglős és kávés Szilveszter éjjelén, az ujév első órájában személyesen, vagy családjának főtagjai körében gyüjtést eszközöltet a mentő-egylet javára.

Ez a szép és nemes gondolat arra indit engem, mint a debreczeni mentő-egyesület elnökét, ki ezen emberbaráti egyesület érdekeit szivemen viselem s ezt tőlem telhetőleg előmozditani igyekszem, hogy ezt mi itt Debreczenben is megcsinálhatnánk s a vendéglős és kávés urak remélhető ügybuzgó közremüködése, vállalkozása mellett szép összeggel segithetnék elő Debreczen városnak anyagiakban még szegény, de már rövid fennállása óta is véghetetlen nagy szolgálatokat tett emberbaráti egyesületét jövő müködésében.

A legteljesebb bizalommal fordulok azért Cimhez, mint minden jónak és nemesnek támogatójához azon kéréssel, sziveskedjék a fenti eszmét magáévá tenni s az ujév első órájában az üzletében tartandó Szilveszter-est alkalmával vendégei körében gyüjtést eszközölni s annak eredményét egyesületünk pénztárába beküldeni. Emberbaráti jó cselekedetét Isten áldása kisérendi.

Debreczen, 1907 december 17.

Weszprémy Zoltán,
főispán, egyesületi elnök.

A másik felhivás a debreczeni egyesületekhez és társaskörökhöz szól a következőképpen:

Tekintetes Elnökség!

Igazgatóságunk határozatából van szerencsénk ama tiszteletteljes kéréssel járulni önök elé, hogy a vezetésünk alatt álló egyesület által a tél folyamán rendezendő vigalmak, felolvasások, vagy előadások tiszta jövedelmének bizonyos hányadát egyletünknek juttatni sziveskedjenek.

A mentés eszméje ma már nem szorul dicsőitésre, nem kivált itt, ahol az első évi eredmény is oly fényesen igazolta feltevésünket ez intézmény felállitásának elodázhatlan szükségessége iránt; mert kimutatásunk szerint nem kevesebb, mint 598 esetben vonultak ki derék mentőink első segélynyújtás és elesett szegény betegek szállitása céljából, fennállásuk most lefolyt első évében.

Ahol azonban ily sajnálatos nagy feladattal kell már is megküzdenünk, ott az intézmény megerősitése és továbbfejlesztése is elengedhetet-

len kötelességünk. Az ehez szükséges anyagi eszközöket ezuton is gyarapitani célja kérésünknek, melyet még azzal kivánunk megtoldani, hogy az esetben, ha egyesületünk külön a mentő-egyesület javára lenne hajlandó valamelyes vigalmat rendezni, ugy ifjusági vigalmi-bizottságunkat szivesen kérnők fel támogatásukra.

Kmft. A mentő-egyesület igazgatóságának 1907 október 26-án tartott üléséből.

Weszprémy Zoltán, főispán, elnök. **Dr. Burger Péter,** titkár.

A városi muzeum gyarapodása.

Debreczen város Muzeuma szept. 1-től okt. 31-ig ugy ásatások és vásárlások, mint letétek és ajándékok által igen szépen gyarapodott. I. A könyv- és kézirattár számára ajándékoztak: a Főfelügyelőség és Nemzeti Muzeum kiadványaikat; Kallós Elek (Győr), Löfkovits Arthur, Megyeri Miklós, Máté Albert, Örmény Muzeum (Szamosujvár), Sárközy N., Sipos Dezső, Thurzó Kálmán és a városi könyvnyomda különféle régibb és ujabb könyveket, részszerint pedig kéziratokat s kisebb nyomtatványokat. Besennyei Széll Farkas pedig 3258 db. debreczeni vonatkozásu, 1819—1905. között kiadott gyászjelentésből álló gyüjteményét örök letétül muzeumunkban helyezte el. II. Régiségeket ajándékoztak: Bihartorda községe kétélü görbe lándzsát, Diószegi János középkori sarkantyut és népvándorláskori edénytöredékekel Nagycseréről, özv. Csurka Jánosné német eredetü kardot, Keresztesi József középkori sarkantyut, Máté Albert régi vadászfegyvert, Nagyházi Sándor anjoukori zablát Bánkról, Simon Miklósné régi vaskulcsot, Thurzó Kálmán 48-diki kokárdát, özv. Weisz Mózesné sárgaréz diszeket, Besennyei Széll Farkas a debreczeni szijgyártó-céh régi réz- és ónedényeit, egyéb régiségeket, a bihartordai ref. egyház Bocskai-korabeli harangját, Földes községe 1715-beli pecsétnyomóját — letétül engedték át. III. Érmeket, pecsétnyomókat ajándékoztak: Bay János 49-iki szükségpénzeket, Czeizing Lajos 43 dbot; Csillag Margit, Diószegi János árpádkori ezüst dénárt, Fischer József, Megyesy Miklós Almássy-féle bankókat; Németi Miklós, Orbán Péter, Szabó Ferenc (B.-Ujváros) Halápon talált római ezüst pénzt, Tóth Bálint 22 drbot; Vértessy Mór (B.-Torda) a debreczeni lovas nemzetőrség réz pecsétnyomóját; Vincze László Domitián ezüst pénzét, özv. Weisz Mózesné. IV. Néprajzi tárgyakat ajándékoztak: Balogh Mihályné 2 régi pipát, Diószegi János falka vasát, Báránd községe akóméró vasat, Kalmár Lajos pipamintát, ifj. Móric Pál fából faragott díszes csigacsináló bordát ólomöntéses pergetővel, B. Nagy Balázs (P.-Ladány) régi tálat, Simon Györgyné régi réz gyertygtartót, régi agyagedényeket, Simon György és Simon Miklós XVIII. és XIX. századbeli lószerszámokat, különféle háztartásbeli eszközöket, fürészeket s b. e. édes atyjok nemzetőri lószerszámait, özv. Urbán Ferencné koppantót, Weisz Dezsőné Zrinyi Miklós posztóból metszett arcképét. Besenyei Széll Farkas pedig régi formáju debreczeni pipagyüjteményét, mézeskalács mintáit s egyeb néprajzi tárgyait örök letétül adta át. V. Szépművészeti tárgyakat ajándékozott özv. Lókó Józsefné Bánki István gipsz mell-szobrát. Bessenyei Széll Farkas örök letétként Fazekas Mihály szülőházán lévő emléktábla gipsz mintáit. Az ajándékozott tárgyak száma 287. Az ajándékozó urnőknek és uraknak ez uton is köszönetét tolmácsolja a muzeum őre. Vétel utján 20, csere utján 2 tárgyat szereztünk. Ásatások által 95 darabbal szaporodott muzeumunk. Azonban a Méliusz sirja keresésekor talált régiségek még nincsenek lajstromozva. A Debreczen közelében talált bronzkori gyüjtelékes leletről nem rég közölt tudósitásunk kiegészitéséül most már megemlithetjük, hogy ezen igen szép őskori tárgyakat Hajdusámsonban lelték Farkas Gábor ur ottani birtokos tanyáján.

Körrendelet.

43,572—III—4. **M. kir. földmivelésügyi minister.**

Valamennyi törvényhatóságnak.

Az eddigi tapasztalatok szerint a tuberkulin, a gümőkor felismerésére kiválóan alkalmas szer és hogy annak segélyével a gümőkórral fertőzött szarvasmarha állományok, a betegségtől megtisztithatók.

Hogy a gümőkor elleni védekezésnél a tuberkulinnak minél kiterjedtebb alkalmazását megkönnyitsem, az állatorvosi főiskola m. kir. bakteriologiai intézete által termelt süritett tuberkulin grammjának árát, az edigi egy korona ár helyett 40 fillérben, a higitott — használatra kész tuberkulin adagjának árát pedig az eddigi 40 fillér ár helyett 30 fillérben állapitottam meg. Felkérem a törvényhatóságot, hogy ezen rendeletemet minél kiterjedtebben közhirré tenni sziveskedjék azzal, hogy a tuberkulin továbbra is a m. kir. állami bakteriologiai intézetből. (VII. Hungária körut 244) szerezhető be.

Budapest 1907 évi novenber hó 20-án.

Darányi s. k.

Hirek.

— *Lapunk t. előfizetőinek, olvasóinak és barátainak, valamint munkatársainak boldog ujévet kivánunk.*

— **A főispán gyöngélkedése.** Weszprémy Zoltán városunk tisztelve szeretett főispánja az elmult heten erős meghülés következtében gyöngélkedett és éppen emiatt nem is elnökölhetett a közgyülésen. Mint örömmel értesülünk, Ő Méltósága már teljesen jól érzi magát és legközelebb elhagyhatja szobáját.

— **Beke Imréről.** Lapunk legutóbbi számának zártakor vettük a hirt Beke Imre nyug. városi kiadó haláláról és igy nem volt alkalmunk elparentálni a megboldogultat, kinek temetése nagy részvét mellett ment végbe f. hó 23-ikán. Beke Imre egy ember életen keresztül szolgálta a várost készséggel, szorgalommal és avval a kötelességtudással, mely soha nem lankadt, soha nem pihent.

Nem járt a magasban és éppen azért szive mindig meleg, lelke folyton üde maradt. Földi javakkal nem áldotta meg a sors és amit becsületes munkájával keresett, azt megosztotta a nálánál még szegényebbekkel. Kis erszénye mindig nyitva volt a hozzá fordultaknak és nem egyszer megesett, hogy ő kért kölcsönt jó embereitől, hogy másoknak adhasson. Mint minden jószivü embert, őt is sok csalódás érte. A csalódások azonban nem vették el életkedvét, sem meg nem renditették az emberekben vetett bizalmát. A betegség azonban utóbbi időben ágyba szegezte. Sokat szenvedet és aki egész életében másokért dolgozott, másokért élt, majdnem egyedül hunyt el. Becsületes, igaz ember volt, a régi gárda tisztes tagja, kit mindenki szeretett. Emlékezete legyen áldott és pihenése csöndes.

— **Hitelesitő közgyülés.** Folyó hó 30-án volt a december hó 28-án tartott bizottsági közgyülés elintézett ügyeinek hitelesitése Kovács József polgármester elnöklésével.

— **A nyomdai könyvvezető.** A városi nyomda könyvvezetőjévé a tanács Budaházy Jenőt választotta meg, ki mint számgyakornok szolgálta a várost.

— **Egy-két szó magunkról.** Városunk legutóbb tartott bizottsági közgyülésén Márton Imre bizottsági tag ur a drágasági pótlék ügyének tárgyalásánál felolvasott felelős szerkesztőnk egyik cikkelyéből egy passzust, melyben azt állitotta, hogy a fizetés rendezés a halasztás posványába sülyedt. Ugyancsak Márton Imre bizottsági tag ur ama kivánságát fejezte ki, hogy a városi Tanács hasson oda, hogy a jövőben ilyen tartalmu cikkelyek ne jelenjenek meg A Város c. lapban. Engedjen meg Márton Imre biz. tag ur, hogy pár rövid megjegyzést tegyek megjegyzéseire. Rövid leszek. Én, amit a fizetés rendezésről irtam, meggondolva irtam és abból még a Márton Imre ur kedvéért sem vehetek el egy jottát sem. Embereket, különösen közbecsülésben élő férfiakat bántani és sérteni egyáltalában nem szoktam és tizenkét évi debreczeni működésem ideje alatt soha sem irtam senkiről olyat, amit csak egy pillanatra is meg kellett volna bánnom. Azért tollam tiszta, mert se epébe, sem szenvedélybe, se rossz akaratba nem mártom. Aki pedig ily tisztességgel forgatja a tollat, annak kezéből miért csavarná ki Márton Imre biz. tag ur a tollat, Nekem a toll lelki gyönyört nyujt és kenyeret ad, de meg tisztességet is, melyet nagy és neves emberek elismerő levelével igazolhatok bármikor. Amit A Város c. lapban irok, meggyőződésből irom és nem rendeletre. Leginkább városi ügyekről beszélek, ehhez pedig jogom van. Cikkelyemben senkit sem sértek, pusztán az események láttára irom le megfigyelésemet. Igaz, hogy többször irtam a fizetés rendezésről, megemlitvén, hogy az a »halasztás posványába« sülyedt. Valótlant nem mondtam, mert már többször lekerült ez a szerencsétlen ügy a napirendről, holott gyakran szerepel a közgyülési tárgysorozatban. Én egy egész kis köztársaság érdekét védem cikkelyeimben és higyje el nekem Márton Imre biz. tag ur, hogy rám nézve hasznosabb dolgot is müvelhetnék azon idő alatt, mig a fizetés rendezést, vagy a Hortobágy hasznositását sürgetem. Ne méltóztassék tehát haragudni A Város-ra, mert annak a felelős szerkesztője, — habár öndicséretnek látszik is — önzetlenül szól abban a közkérdésekhez, személyében nem sért senkit, legkevésbbé azokat, akiknek munkás multját és jelenét becsülendőnek tartja és akik közt örömmel látja Márton Imre urat. Ellenben nem mond le a jogos kritika jogáról, mert azt tartja, hogy »nem kicsinyel senkit, de nem is csodál meg senkit.«

— **Orvosválasztás Böszörményben.** Hajduböszörményben ma lesz a városi orvosválasztás. A választó közgyülésen Kovács Gyula alispán fog elnökölni.

— **Kézügyesitő tanfolyam.** A tervbe vett kézügyesitő tanfolyam a jövő hónapban fog megnyilni a kereskedelmi iskolában. A tanfolyam három szakra oszlik. Egy tanfolyamban lesz a tanitók és tanitónők, a másik a középiskolai tanulók s a harmadik felnőttek részére. A kézügyesitő tanfolyamon tandij nincs, csupán valami csekély használati dijat kell az eszközök és az anyag hasznáiatáért fisetni.

— **Megnyilt iskola.** A Varga-utcai róm. kath. elemi iskola, melyet a tanulók között föllépett vörhenyjárvány miatt zártak be, január 3-án nyilik meg, mivel a járvány az iskolában már megszünt.

— **Hirek a kamarából.** A kamara közelebbi rendes közgyülése január végén lesz. Az adóreformok tárgyában közös gyülést akarnak tartani a kamarák. Szó van aról, hogy a törvényhatóságokat is bevonják mozgalomba. A debreczeni kamara kiadta adótanulmányát, mely minden oldalról méltó elismerésben részesül. Karácsony és ujév közti időt a kerület beutazására használja fel a titkári hivatal, ily módon egyszersmind a keresk. miniszter azon rendeletének is eleget tehet, hogy december végéig az összes államsegélyes vállalatokról vég számoló jelentés készüljön. Szávay titkár a Szolnok—máramarosszigeti vonalat és a nyirvidéket, dr. Rédei segédtitkár Bereget és Ugocsát, dr. Rácz segédtitkár a hajduságot a nagybányai és mezőturi irányt, dr. Szávay fogalmazó a kimaradt részeket utazza be.

— **Kérelem.** A Vakokat Gyámolitó Országos Egylet a következő felhivás közzétételére kért fel bennünket: Sorssujtott vak embertársáink nevében fordulunk a nagy közönséghez és hivjuk fel a magyar hazának minden igaz fiát, minden lelkes emberbarátját, hogy kérésünket meghallgatva, módot nyujtson egyletünknek, hogy örökös sötétségben szenvedő embertársainkkal sorsukat legalább egy napra felejtetve elérjük azt, hogy örömmel, békével, szeretettel ünnepelhessenek a szeretet ünnepén. A Vakokat Gyámolitó Orsz. Egylet vak honfitársaink ipari kiképeztetését és foglalkoztatását ismeri nemes hivatásának Budapest és több nagy vidéki városban lévő internátusokkal egybekötött intézeteiben több száz sorssujtottnak nyujt munkát, otthont és mindennel való ellátást. Szép a feladat, melyet végez, mert a haza dolgozó munkásaivá, a társadalom hasznos tagjaivá teszi azokat, kik külömben örökös tétlenségre volnának kárhoztatva s nagy részök a társadalom terhére vált volna. De egyletünk a foglalkoztatás és mindennel való ellátás mellett sulyt fektet arra is, hogy vak gyámoltjai tudását növelje, intelligenciájukat emelje, részök legyen némi szórakozásban és néha-néha egy örömnapot szerezzen nékik. Ily örömnapot kiván nékik szerezni karácsony ünnepén. A rendkivül szegény egyletnek azonban e célra áldozni nem telik. Ez okból fordul a nagy közönséghez azon kérelemmel, ne forduljon el hideg közönnyel a sorssujtottaktól, hanem gyuladjon ki szivében a részvét szikrája és a szeren-

csében, jólétben, boldogságban élők emlékezzenek meg szeretettel a szerenesétlenségben, a szegénységben szenvedőkről. Ugy pénzbeli, mint természetbeni adományokat az egylet hálás köszönettel fogad. Pénzbeli adományok a vakok javára a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-u. 2. sz. a természetbeni adományok az egylethez VII. Hungária körut 16 szám kéretnek. A fővárosban lakók természetbeni adományaiért az egylet készséggel elküld, ha ez irát telefonon megkeresik (telefon szám 55—17.). Hisszük, hogy e felhivásunk a nemes emberbarátok szivében visszhangra talál és adományaikkal lehetővé fogják tenni, hogy sorssujtott vak honfitársaink is örömmel, békével, szeretettel ünnepelhessnek a szeretet ünnepén.

— **A világ legkisebb köztársasága** bizonyára Moresnet városka, mely Liége belga tartomány és Achen porosz kerület mellett fekszik. Moresnet, mely 1815 óta semleges terület, mindössze 550 hektár kiterjedésü s lakóinak száma 2800. A község önmagát kormányozza és pedig polgármestere és 10 tanácsos által. Minden lakos átlag 6 frank adót fizet. Még több ily kis államocska van Európában, melyeket nem találunk meg a földrajzban s melyek egyik szomszédos nagyhatalomnak sem alattvalói, hanem független önálló államok. Ilyen a kis Salanse fensikja, mely Dél-Franciaország határán fekszik. Egy csapat birkapásztor és néhány munkás, kik a hegység bányáiban dolgoznak, a polgárai ennek a csodás kis köztársaságnak, melyért semmiféle diplomatának sem kell megerőltetnie a fejét. Ebben a miniatur államban nincsen rendőrség, nincsenek hivatalnokok és nincsenek adók sem. A történelem tanusága szerint Salanse hajdan St. Moriz várurának tulajdona volt, de hogy ma volna valaki, aki itt felségjogokra tart igényt, azt alig hisszük. A kormányt a községi tanács vezeti. E nagy és bölcs tanács legutóbbi ülésén azzal foglalkozott, hogy hát tulajdonképpen kinek a fenhatósága alá tartozik az ő semleges területük. Salanse államférfiai azonban sehogysem tudták e bonyolult kérdést megoldani s végre is napirendre kellett térniök felette. A „Le Tour de Monde“ cimü folyóirat egy harmadik liliputi államról is megemlékezik. Ez Dél-Trentinóban fekszik s a neve Val de Veltino. Ugy látszik, hogy az osztrák-magyar monarchia és Olaszország szerződésük megkötésekor egészen megfeledkeztek arról a kis földdarabról, melyet Ausztriából csak egy keskeny ösvényen lehet elérni. Itália felől pedig egyáltalán megközelithetlen. Körülbelöl 3000 ember él itt hat faluban eloszoltan Ezek sem ismernek rendőrt, vagy hivatalnokot, sőt még kormányuk sincsen. A lakosság tisztán faszénégetéssel foglalkozik s miután e cikkük ugy Olaszországban, mint Ausztriában vámmentes, a jó emberek keveset törődnek azzal, hogy voltaképpen hová tartoznak. Nem törődnek ezek egyébbel, mint a szénégetéssel, az államügyeket rábizzák plébánosukra, aki az egyetlen tekintély közöttük.

Kisgazdák tanfolyama.

A karczagi földmives iskola igazgatósága a következő átiratot intézte Debreczen sz. kir. város Tanácsához.

Karczag, 1907. év december hó 22-én.

A karczagi m. kir. földmives iskolában főképpen kisgazdák s azok fiai számára 1908. évi január hó 6-tól február hó 28-ig 8 hétre terjedő téli gazdasági tanfolyam rendeztetik.

A tanfolyam célja, hogy oly kisgazdák, vagy azoknak felnőtt fiai, kik gazdaságukat hosszabb időre el nem hagyhatják, az okszerü gazdálkodás alapismereteiben kioktattassanak.

Előadatnak e célból elméleti órák s a lehetőség szerint gyakorlati szemléltetés keretében ugy az okszerü talajmivelés, mint a környéken diszlő növények termesztése s az állattenyésztés legfontosabb alapelvei, nemkülönben a kisgazdára nézve mulhatatlanul szükséges gazdasági számvitel s nagy vonásokban a mezőrendőri és munkástörvény.

A tanitásban a gyakorlati foglalkoztatásra különös suly fektettetik. Igy a takarmány készités és adagolás, istállói és tejgazdasági munkák, trágyakezelés a telepen, vetőmag előkészités, rostálás, triőrözés, csávázás, vetőgép beállitása gyakorlatilag bemutattatnak, azok végzésében a tanfolyam hallgatói résztvesznek. — Megtanittatnak továbbá szakavatott mesterek vezetése mellett a gazdasági háziipar egyes ágai, nevezetesen egyszerübb bognármunkák, seprü, kefe, kosárkötés, melyek segitségével a mezőgazdasági munkálatok végzésére alkalmatlan téli hónapokban a kisgazda idejét hasznosan értékesitheti.

A tanfolyamra 20 tanuló vétetik fel s annak tartalma alatt ugy a tanitás, mint az ellátás teljesen dijtalan. Felvehető minden 18 életévét betöltött földmivelő, ki irni, olvasni s négy alapmivelettel számolni tud, feddhetlen előéletét hatósági erkölcsi bizonyitvánnyal igazolja s folyamodványát az iskola igazgatóságához legkésőbb 1908. év január hó 2-ig benyujtja.

Saját birtokukon gazdálkodók előnyben részesülnek.

A tanfolyam elvégzéséről a tanulók bizonyitványt kapnak.

Tekintettel arra, hogy a haladó kor igényeinek megfelelő gazdálkodás nemcsak szükségessé vált, de népünknek legnagyobb fontosságu létérdeke, kérem a tekintetes cimet, hogy ez ügyben tudnivalókat hatáskörében hazafias buzgalommal terjeszteni sziveskedjék, amiért ez uton is hálás köszönetet mondva vagyok

teljes tisztelettel:

Ludány Béla s. k.,
igazgató.

18,973.
1907. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő Simonffy-utcai 2. számu bérház első emeleti 6-ik számu: 3 szoba, 1 előszoba, 1 fürdőszoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 klozett, 1 padlás és 1 pincéből álló lakásnak az 1908. évi május 1-től 1911. évi április hó 30-ig terjedő három évre bérbeadása iránt a nyilvános árverés az 1908. év január hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára a városháza nagytermébe tüzetett ki. Miről árverelni szándékozók azzal értesittetnek, hogy az árverési feltételek a számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a kikiáltási ár 10%-a bánatpénzül az árverelő bizottságnál leteendő.

Debreczen, 1907 december 19.

A varosi tanács.

Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalata. 1907—2333.